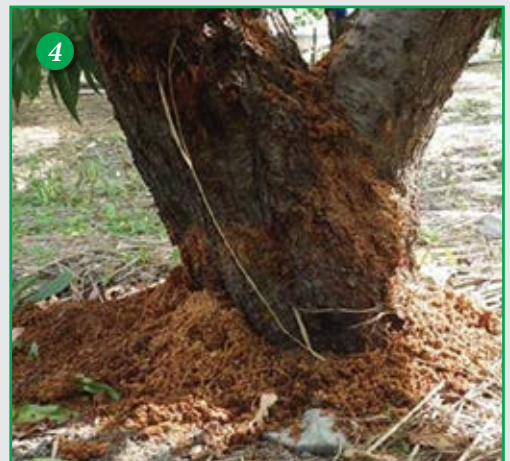

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Rdečevratni kozliček (*Aromia bungii*)

Dr. Maarten de Groot, Oddelek za varstvo gozdov,
Gozdarski inštitut Slovenije (maarten.degroot@gozdis.si)

Rdečevratni kozliček

LATINSKO IME

Aromia bungii (Faldermann, 1835)

RAZŠIRJENOST

Rdečevratni kozliček izvira iz JV Azije. V Evropi so ga našli le v Nemčiji (Bavarska) in Italiji (Lombardija in Neapelj) in vsakič so opravili postopke za izkoreninjenje vrste. V Neaplju izkoreninjenje rdečevratnega kozlička ni več mogoče, zato tam izvajajo ukrepe zadrževanja njegovega širjenja.

GOSTITELJI

Rdečevratni kozliček je oligofag, ki v glavnem napada vrste iz rodu *Prunus* (slive, češnje, breskve, marelice, ...).

OPIS

Aromia bungii je bleščeče črn hrošč z živo rdečim oprsem (slika 1). Dolg je od 20 do 40 mm. Odrasli hrošči so aktivni od junija do avgusta. Samica v povprečju odloži 325 do 357 jajčec na skorjo debla in vej. Jajčeca so belkasta in podolgovata, dolga okrog 2 mm. Ličinke so blede rumenkasto bele in imajo tri pare členjenih nog (slika 2). V dolžino zrastejo od 42 do 52 mm. Na začetku se hranijo s floemom, kasneje pa z gostiteljevim lesom, pri čemer v njem izjedajo obsežne rove. Razvoj ličink traja od 21 do 33 mesecev in v tem času lahko ličinka 2- do 3-krat prezimi. Ličinka se zabubi spomladi. Buba je svetlo rumena, dolga 22 do 38 mm in z razločno nakazanimi okončinami odraslega hrošča. Po 17 do 23 dneh se iz hube izleže odrasel hrošč. Celoten razvoj rdečevratnega kozlička traja od 2 do 4 leta. Smrtnost *A. bungii* povzroča več vrst zajedavcev in patogenov, učinkovit plenilec tega hrošča oz. njegovih ličink pa je veliki detel. Glavna pot vnosa rdečevratnega kozlička na nova območja je trgovina z lesom in lesenimi izdelki ter z lesenim pakirnim materialom. Na kratke razdalje se hrošči lahko širijo z letenjem.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI)

Večinoma se *Aromia bungii* pojavlja na drevesih iz rodu *Prunus*, kjer povzroča naslednje simptome in znake:

- odmiranje dreves,
- eliptične izhodne odprtine v skorji (6–10 x 10–16 mm) (slika 3),
- rdečkasto črvino ob izhodnih odprtinah in na korenničniku (slika 4),
- tanke ravne sisteme pod lubjem ter debelejšje in obsežnejše rove v lesu.

VPLIV

A. bungii velja za enega najbolj uničujočih škodljivcev sadnega drevja, zlasti breskev. Ličinke s hranjenjem z živimi tkivi oslabijo gostiteljsko drevo, ki zato postane občutljivo za druge neugodne vplive iz okolja, kot so škodljivci, bolezni, pomanjkanje vode in hranil, Rdečevratni kozliček povzroča sušenje dreves in izgubo pridelka v sadovnjakih. *A. bungii* je potencialno tveganje tudi za gozdove, saj so nekatere vrste iz rodu *Prunus* pomembne gozdne vrste (čremsa, črn trn, rešeljka, ...). Na drevesa vplivajo samo ličinke in ne odrasli hrošči; napadajo predvsem živa drevesa, ki kažejo znake poškodovanosti ali oslabelosti. Opazovanja v Italiji kažejo, da škodljivec lahko napade tudi zdrava drevesa.

MOŽNE ZAMENJAVE

Hrošči so zelo podobni domorodnemu moškatnemu kozličku (*Aromia moschata ambrosiaca*), ki pa se pojavlja na vrbah (*Salix* spp.). Vrsti se razlikujeta po barvi pokrovk, ki so pri moškatnem kozličku kovinsko zelene. Podobne simptome in znake na drevju iz rodu *Prunus* povzročajo tudi ličinke več domorodnih vrst žuželk, in sicer sadnega koreninarja (*Capnodis tenebrionis*, krasnik), malega strigoša (*Cerambyx scopolii*, kozliček) in vrbarja (*Cossus cossus*, metulj).

DODATNE INFORMACIJE

- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)
- Portal Invazivke (www.invazivke.si)
- Gozdarski inštitut Slovenije (www.gozdis.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA,

obvestite Gozdarski inštitut Slovenije (Oddelek za varstvo gozdov) ali o najdbi poročajte v spletnem portalu Invazivke oziroma z mobilno aplikacijo Invazivke.

Slika 1: Odrasel hrošč *A. bungii* (foto: Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft).

Slika 2: Ličinka *A. bungii* (foto: Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft).

Slika 3: Izhodne odprtine (foto: Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft).

Slika 4: Zaradi aktivnosti ličink se ob vznožju debla in ob izhodnih odprtinah nabira črvina (foto: Tian Xu et al. 2016).

Publikacija je nastala v okviru projekta LIFE ARTEMIS (LIFE15 GIE/SI/000770), ki ga financirajo Evropska komisija v okviru finančnega mehanizma LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Priprava prispevka je bila izvedena v okviru javne gozdarske službe GIS.

